

smlouvou (viz § 1, odst. 1. zák. o pracovních soudech).²⁾

Posléze jest vytknouti též vztah námítka věcné nepříslušnosti pracovního soudu k pojmu věcné (ne) příslušnosti soudu. Věcnou příslušností soudu — jak její pojem vyvěstila nauka o jurisdikční normě a organizaci soudů — jest míněna pozitivním právem vytčená působnost místně příslušných soudů různého druhu podle povahy věci³⁾ s různých hledisek posuzované (buď podle věci samé — *ratione cause*, nebo podle hodnoty předmětu sporu — *ratione valoris*, nebo podle funkce soudu — řízení opravné). Jest zřejmé, že věcná příslušnost pracovních soudů nespadá do rozsahu pojmu věcné příslušnosti řádných soudů podle jurisdikční normy, neboť pracovní soudy jsou mimořádné, zvláštním zákonem ustanovené soudy: ač logicky, důsledně pojem věcné (ne) příslušnosti soudu v sobě zahrnuje jak věcnou (ne) příslušnost řádných soudů dle jurisdikční normy, tak věcnou (ne) příslušnost pracovního soudu.⁴⁾ Nazíráme-li pak na řízení rozhodců v pracovních věcech⁵⁾ jako na proces normotvorný,⁶⁾ pak ovšem dospějeme bez výhrad k důsledku, že z působnosti rozhodčích soudů plynoucí věcnou (ne) příslušnost pracovního soudu jest podřaditi pojmu věcné (ne) příslušnosti soudu, do jehož rozsahu patří.

Všeobecnému pojmu věcné nepříslušnosti soudu bylo by ovšem mož-

no podřaditi obojí nepříslušnosti uvedené pod a) a c) v třídění námitek dle § 25 zák. o pracovních soudech. Poněvadž však význam obojí nepříslušnosti a), c) není stejný, nezbude než šetřiti zákonem v řízení před pracovními soudy stanovených pojmů nepříslušnosti a označení námitek a) (ne) příslušnosti pracovních soudů a c) v věcné nepříslušnosti pracovních soudů.

Procesní účinky věcné nepříslušnosti pracov. soudů (v pravém slova smyslu) jsou zcela jiné než účinky nepříslušnosti pracovního soudu [a)], nebo nepříslušnosti místní a jak z dalšího vyplyne ovšem i zcela jiné než účinky věcné nepříslušnosti řádných soudů podle jurisdikční normy.

Kdežto nepříslušnost pracovních soudů jest vůbec nezhojitelná [§ 28, písm. b) cit. zák.], k níž přihlédne po případě i soud dovolací a též k místní nepříslušnosti⁷⁾ přihlíží v pracovních věcech soud prvního státního soudu (nikoliv snad pouze při nařízení ústního jednání o žalobě) — viz § 22 první odstavec: Jest věcná nepříslušnost pracovního soudu (v technickém slova smyslu) zhojena (§ 240 c. ř. s.), jestliže se strana pustí do projednání věci, aniž ji uplatnila (viz ku př. rozhodnutí nejv. s. ze dne 1. VII. 1939 čj. R II 72.139, otištěné ve sb. n. s. č. 17.352; srovnej tamtéž zvláště rozh. 9036, 12.732).

Josef Kroc.

Povolování platebních lhůt v soudních sporech.

Nařízení ze dne 7. X. 1939, Ř. z. I, str. 2004, platí podle § 4 i pro řízení před soudy Protektorátu. Jeho účelem je poskytnouti v odůvodněných

⁷⁾ K tomu srovnej výstižné a zevrubné odůvodnění k usnesení krajského soudu civ. v Praze ze dne 25. XI. 1939, čj. pr 555/39-6.

²⁾ Srovnej P r a ž á k, Spory o příslušnost, 1883, § 37.

³⁾ H o r a, Č. civilní právo procesní, 1926, díl I., str. 107.

⁴⁾ H o r a, tamtéž § 35.

⁵⁾ O něm viz § 1, odst. 3 zák. o prac. soudech — podle poslední věty: Ostatně platí v rozhodčím řízení (v pracovních věcech) ustanovení civilního řádu s.

⁶⁾ Dr. Karel Gerlich, Rozhodčí řízení v občanských rozepřích právních, 1932, § 6., zvláště str. 40 p. v.

případech úlevu dlužníkům, majícím plnění v těžkých hospodářských poměrech války své závazky, založené v době předválečné.

Úleva se poskytuje ve formě platební lhůty nejvýše tříměsíční a to ve sporech o plnění peněžité, z hypotéky, pozemkového neb rentového dluhu.

Právní poměr, jenž je základem sporu, musil býti založen před dnem 1. IX. 1939. Je nutno rozlišovat vznik právního poměru samotného od vzniku jednotlivých nároků, na něm se zakládajících. Proto sem spadá ku př. žaloba o zaplacení činže za I. kvartál 1940, pakliže nájemní poměr sám byl založen před 1. IX. 1939, žaloba o zaplacení anuity za I. půlletí 1940, byla-li hypotekární zápůjčka poskytnuta před 1. IX. 1939, žaloba na zaplacení mzdy neb platu za dobu po 1. IX. 1939, jde-li o pracovní poměr vzniklý před tímto datem.

Platební lhůta se poskytuje jediné na návrh buď ústní neb písemný. Tento nemusí býti podepsán advokátem. Návrh lze učiniti kdykoliv za řízení. Dobu zvolí dlužník podle konkrétní situace. Tam, kde jde o nárok celkem nesporný, kde tedy došlo k žalobě nikoliv pro opačný právní názor žalovaného, nýbrž pro neschopnost okamžitě zaplatiti, podá žalovaný, chce-li se vyvarovati zbytečných procesních útrat, návrh ihned po podání žaloby písemně či do protokolu při I. roku resp. I. ústním jednání. Poněvadž pak »platební lhůtu jest povoliti jen, je-li jí naléhavě třeba v zájmu dlužníka a lze-li jí podle stavu poměrů od věřitele spravedlivě požadovati«, nabídne o těchto okolnostech osvědčení. V tomto případě mohlo by též býti použito ustanovení § 3 cit. nař., podle něhož »byl-li uplatňovaný nárok co do důvodu i výše nesporný a přely-li se strany jen o způsob nebo dobu platební lhůty, může soud

náklady zcela neb zčásti navzájem zrušiti, jeví-li se to slušným podle stavu věci a se zřetelem na poměry účastníků«. Pokud jde o otázku, zdali slovem náklady jsou míněny jen náklady šetření o majetkové situaci dlužníka a věřitele, či náklady procesní vůbec, uvádí Dr. K. Loula ve svém komentáři v 10. čísle Nových zákonů a nařízení, že výjimečná povaha nařízení svědčí výkladu restriktivnímu, slovní znění a úvaha, že při povolení lhůty žalovaný vlastně částečně zvítězil v otázce, v níž se přel, doporučují použití širší. Je snad důležitější v daném případě klásti větší váhu na účel nařízení než na jeho výjimečnost. Poněvadž účelem je poskytnouti úlevu dlužníkovi na úkor majetného věřitele, doporučoval by se výklad širší.

V případě delšího sporu, jehož výsledek je nejistý, stačí vyčkati s návrhem až po vyslechnutí všech svědků. Názor na naléhavou potřebu dlužníkovu a možnost spravedlivého požadování od věřitele získal by soudce jednak z výsledku stran, jednak z celkového přehledu po právě provedeném procesu.

Lhůtu lze povoliti pro celý nárok neb jeho část. Působí jako poshovění povolené věřitelem, vznikla by tedy povinnost platiti úroky z prodlení.

Rozhodnutí o návrhu lze odporovat rekuresem, pokud hodnota nároku, pro který byla lhůta povolena neb odepřena, přesahuje 5.000 K. Revisní rekurs je nepřipustný.

Nařízení mluvíc o rekursu předpokládá jako formu rozhodnutí usnesení. Pravidelně bude ovšem výrok o povolení či odepření lhůty součástí rozsudečného nálezu. V našem případě má to ten význam, že postačí rekurs, bude-li se odporovati toliko výroku o platební lhůtě a s druhé strany ten, že by došlo asi k odmít-

nutí odvolání podle §§ 471 č. 2 a 474 odst. 2 jako nepřípustného, jestliže by odvolatel ve sporu pod 5.000 K brojil pod rouškou odvolání pouze proti rozhodnutí o lhůtě.

Nařízení toto má značný význam pro dlužníky. Tak zejména u krajských soudů bylo vedeno dosti »protahovaček«. Z rozsudků se dlužníci, snažící se oddáliti svou platební povinnost, odvolávali a týrali odvolací soud nemožnými důvody. Nyní naopak platební tíseň, tento vlastní, pečlivě zakrývaný animus agens mnohých odvolání, stane se hlavním argumentem rekursu, který je nadto prostředkem pro dlužníka daleko levnějším. Zbyněk Tauchman.

P o z n á m k a r e d a k c e :

K této glase upozorňujeme na dva různé názory týkající se otázky, zda nařízení ze 7. X. 1939 platí před soudy Protektorátu pro kohokoli nebo jen pro Němce. V Soudcovských listech 1/1940 na str. 8 obírá se touto otázkou podrobně autor označený J. T. a dospívá k výkladu, že výhod nařízení ze 7. X. 1939 mohou se dovolávat jen státní příslušníci Říše. Naproti tomu JUDr. Hanuš v témže čísle na str. 10—11 předpokládá, že výhody platí pro kohokoliv. Praxe rozhodla se pro názor poslední, a pokud jest nám známo, používá předpisů nařízení bez ohledu na to, zda jde o Němce či nikoli.

Zákaz zvyšování cen při soudních dražbách.

Ministerstvo spravedlnosti sdělilo soudům:

Zemský úřad v Praze vydal na základě výnosu nejvyššího cenového úřadu ze dne 25. října 1939, č. j. 34.091 pres./2-1939 všem okresním úřadům oběžník ze dne 21. listopadu 1939, č. 929/1-odd. 28a z r. 1939 tohoto znění:

»Podle § 1 nařízení předsedy vlády ze dne 20. července 1939, č. 175 Sb., o zákazu zvýšení cen, je zakázáno zvýšiti ceny zboží, statků a úkonů všeho druhu, jakož i veškeré úplaty, na které se vztahuje působnost nejvyššího úřadu cenového podle vl. n. č. 121/1939 Sb., nad jejich stav ke dni 20. června 1939.

Zákaz tento postihuje veškeré ceny a úplaty, ať byly stanoveny předpisem právním či zajištěny smluvně, nebo dosaženy jakýmkoli jiným způsobem. Zákaz ten týká se tedy i cen, docílených ve veřejných dražbách.

Pokud nebude stanoveno jinak, nelze konání veřejných dražeb, ať již jde o dražby dobrovolné nebo nařízené, brániti. Ceny při dražbě docílené nesmějí však překročiti cenu dovolenou, t. j. buď stanovenou cenu anebo cenu, jaké za stejných podmínek bylo nebo mohlo býti dosaženo dne 20. června 1939.

Aby bylo zjištěno dodržování předpisů nař. č. 175/1939 Sb., při konání veřejných dražeb, je nutno, aby osoba dražbu pořádající si včas opatřila znalosti o tom, jaké ceny jsou podle citovaného nařízení dovoleny. Lze-li podle všech daných okolností míti za to, že by byla národohospodářsky oprávněna vyšší cena podle 20. června 1939 a lze-li očekávati, že by takováto vyšší cena byla na chystané veřejné dražbě docílena, jest věcí osoby dražbu pořádající, aby před konáním dražby včas si vyžádala povolení výjimky z ustanovení o zákazu zvýšení cen podle § 3 nař. č. 175/1939 Sb. u příslušného úřadu, pověřeného agendou cenovou. Který úřad je příslušný, je zřejmo z dílu III. pokynu nejvyššího úřadu cenového ze dne 27. července 1939.

Nedodržování ustanovení nař. č. 175/1939 Sb. při veřejné dražbě je trestné podle čtvrté části vl. n. č. 121/1939 Sb.; upozorňuje se tu zejména též na ustanovení § 9, odst. 3 vl. n. č. 121/1939 Sb.»

O oběžníku tom byly uvědoměny i soudy. Stejný oběžník vydal nebo vydá zemský úřad v Brně.

Podle sdělení nejvyššího cenového úřadu ze dne 7. prosince 1939, č. j. 7157-pres/2. 1939 slova »za stejných podmínek« znamenají, že jde o ceny, jak jich bylo nebo mohlo býti dosaženo dne 20. června 1939 při dražbách stejného druhu.

Ministerstvo spravedlnosti doporučuje, aby v protokolech o dražbách bylo výslov-